

FUNDACJA AKADEMIA ANTYKORUPCYJNA

Projekt „Centrum Myśli Antykorupcyjnej”

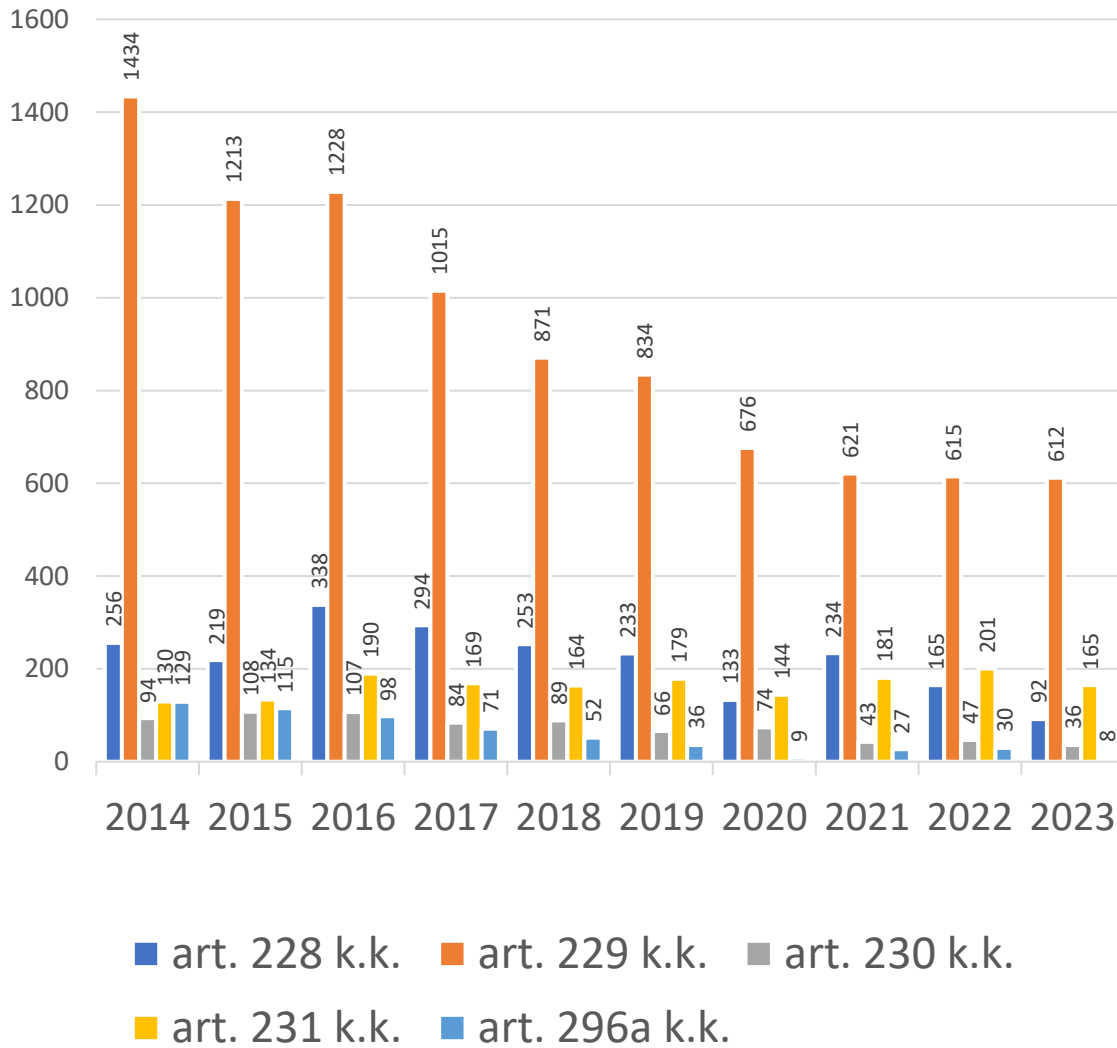
***Antykorupcyjny Raport Analityczny
w sektorze bezpieczeństwa wewnętrznego
i wymiaru sprawiedliwości***

Wprowadzenie

Antykorupcyjny Raport Analityczny składa się z dwóch części. Pierwsza, wprowadzająca, w postaci wykresów 1-4, które zostały przygotowane na podstawie danych uzyskanych z Departamentu Analiz i Strategii Ministerstwa Sprawiedliwości i odnoszą się do wszystkich osób osądzonych, w tym skazanych z art. 228, 229, 230, 231, 296a kodeksu karnego – niezależnie od sektora.

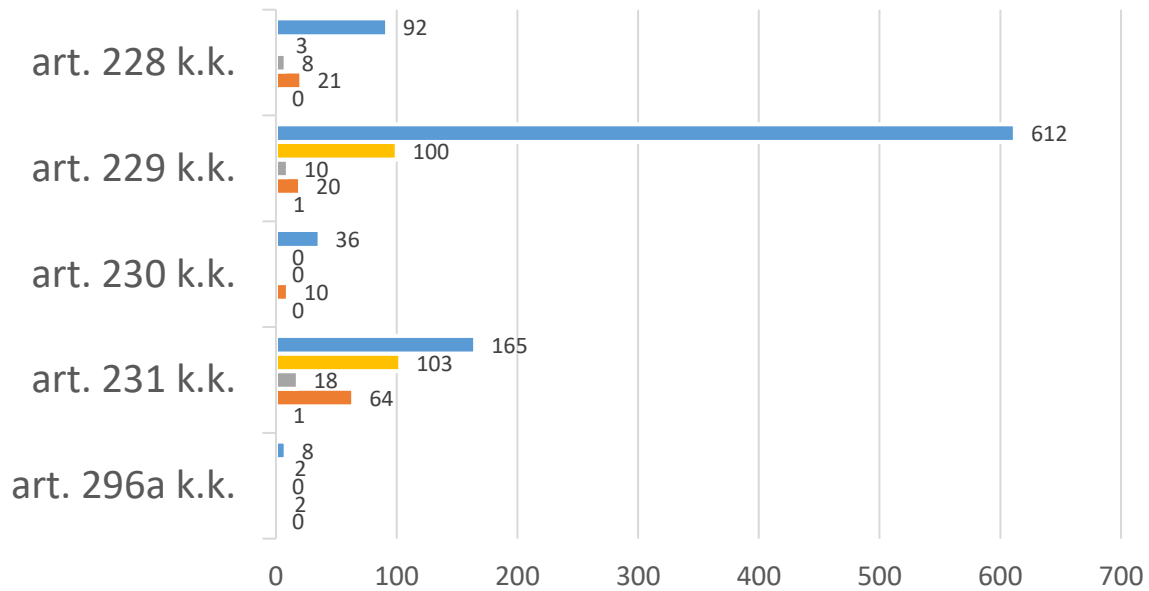
Druga część, w postaci wykresów 5-30, przedstawia różne aspekty sytuacji antykorupcyjnej w sektorze bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości w odniesieniu do ogółu analizowanych w projekcie sektorów. Dane te pochodzą z badań ankietowych przeprowadzonych w pierwszej połowie 2024 roku metodą CAWI. W grupie osób związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym i wymiarem sprawiedliwości było 64% kobiet i 36% mężczyzn. Badani wskazywali staż pracy najczęściej jako 6-10 lat (45%) oraz 11-20 lat (27%). Mniej ankietowanych cechował staż pracy powyżej 20 lat (18%) oraz do 5 lat (9%). Większość badanych była związana z sektorem publicznym (82%), a w sektorze prywatnym było zatrudnionych 18% ankietowanych.

Wykres 1: Prawomocne skazania osób dorosłych z oskarżenia publicznego (czyn główny) w latach 2014-2020 oraz skazani w I instancji sądów rejonowych w latach 2021-2023 z art. 228, 229, 230, 231, 296a kodeksu karnego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Departamentu Analiz i Strategii Ministerstwa Sprawiedliwości.

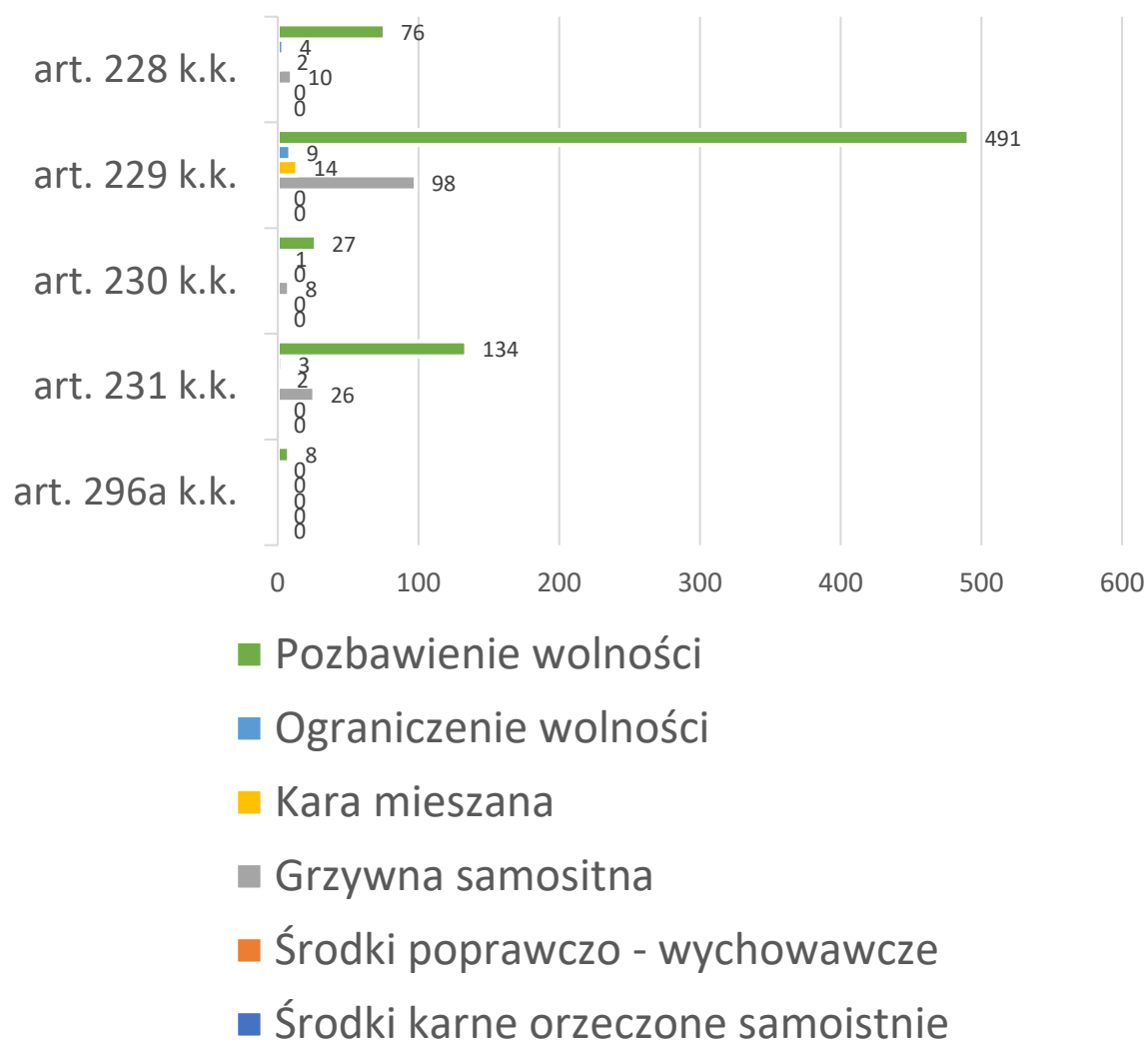
Wykres 2: Osądzeni z art. 228, 229, 230, 231, 296a kodeksu karnego w I instancji sądów rejonowych w 2023 roku.

- Skazanie
- Warunkowo umorzono postępowanie
- Umorzono postępowanie
- Uniewinniono
- Odstąpiono od wymierzenia kary

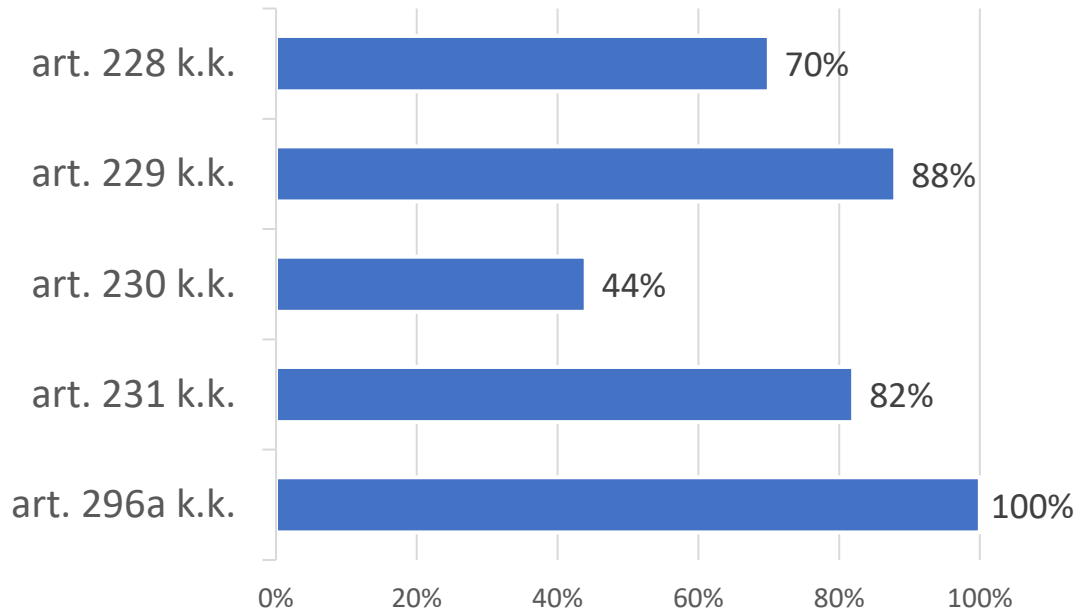
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Departamentu Analiz i Strategii Ministerstwa Sprawiedliwości.

Wykres 3: Skazani z art. 228, 229, 230, 231, 296a kodeksu karnego w I instancji sądów rejonowych w 2023 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Departamentu Analiz i Strategii Ministerstwa Sprawiedliwości.

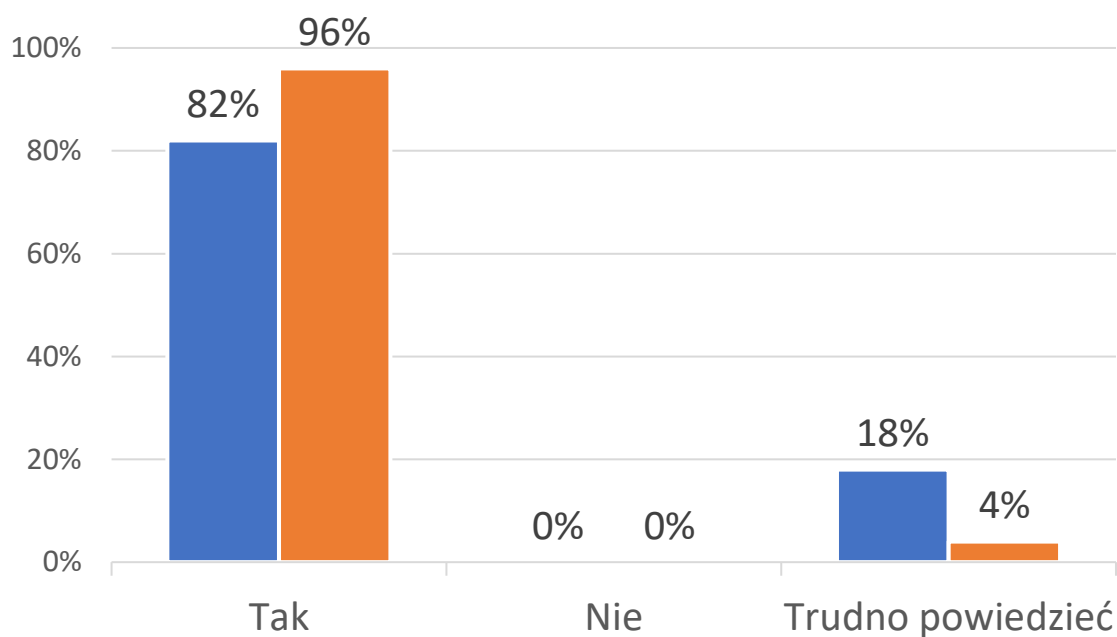
Wykres 4: Udział osób pozbawionych wolności z warunkowym zawieszeniem w łącznej liczbie osób pozbawionych wolności z art. 228, 229, 230, 231, 296a kodeksu karnego w I instancji sądów rejonowych w 2023 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Departamentu Analiz i Strategii Ministerstwa Sprawiedliwości.

Wykres 5: Świadomość korupcji jako negatywnego zjawiska wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy ma Pan/Pani świadomość, że korupcja jest zjawiskiem negatywnym?

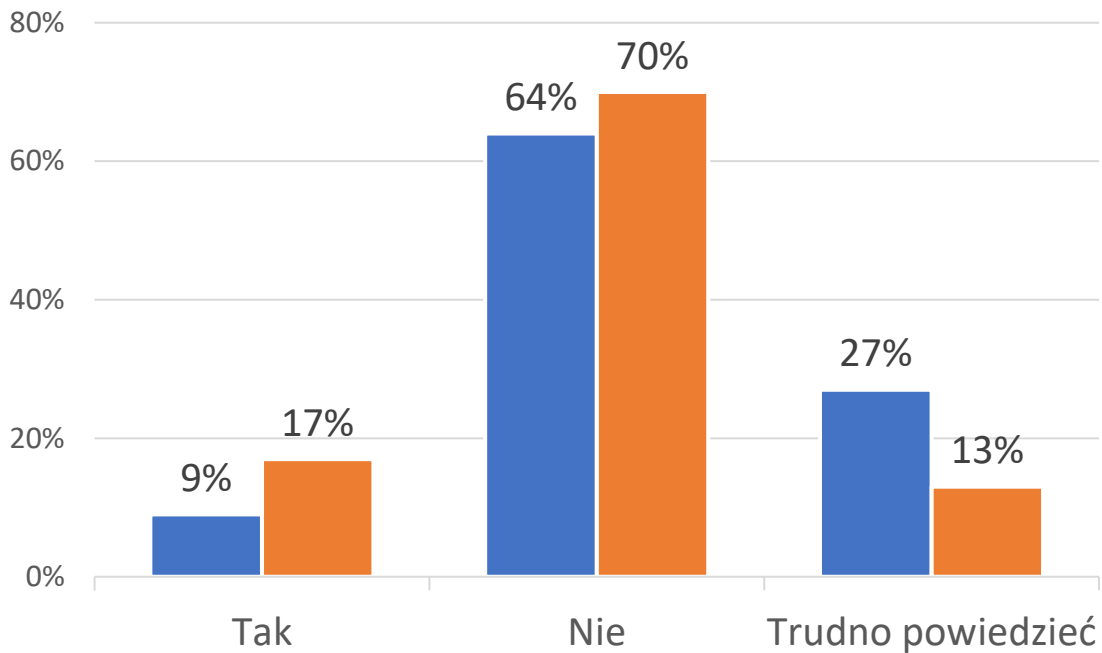

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 6: Dotychczasowe spotkanie się z sytuacją korupcyjną w miejscu pracy wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy kiedykolwiek spotkał się Pan/Pani z sytuacją korupcyjną w miejscu pracy?

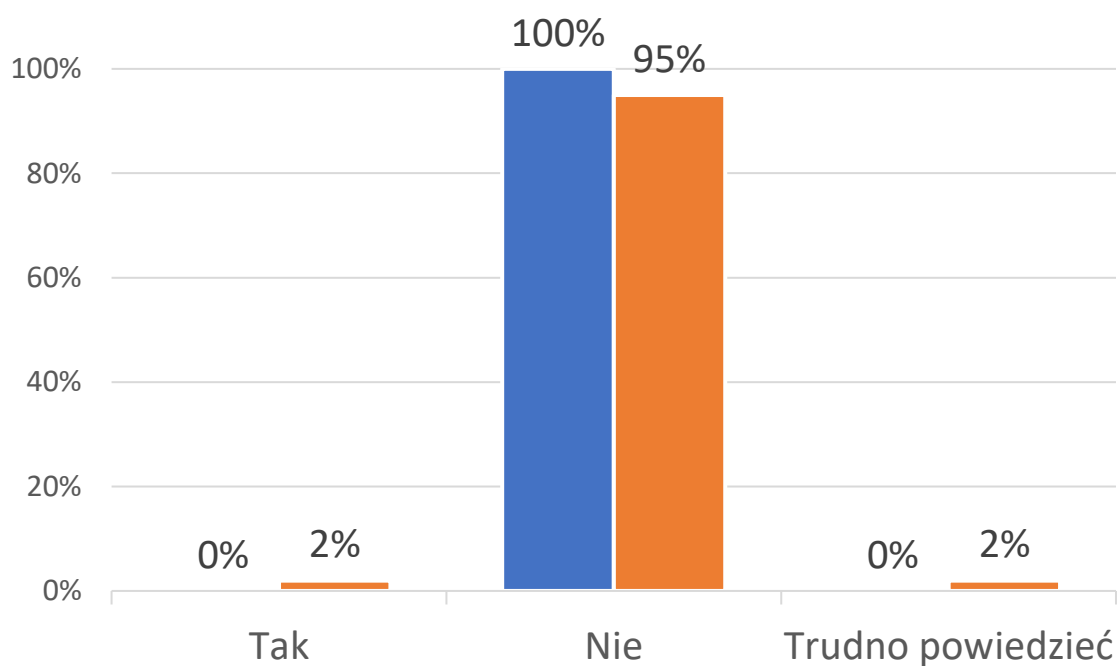

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 7: Dotychczasowe zgłaszanie sytuacji korupcyjnej do odpowiednich organów państwa wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy dotychczas zgłosił Pan/Pani sytuację korupcyjną do odpowiednich organów państwa?

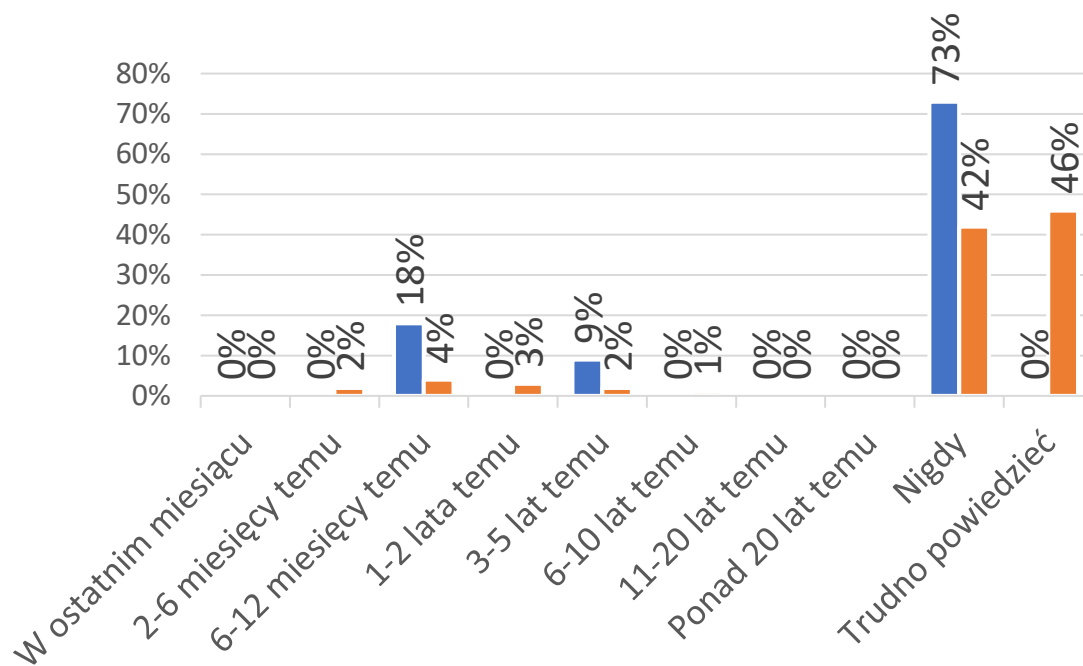

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 8: Systematyczność przeprowadzania analiz ryzyka korupcji na określonym stanowisku wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Kiedy ostatni raz przeprowadzono analizę ryzyka korupcji na Pana/Pani stanowisku?

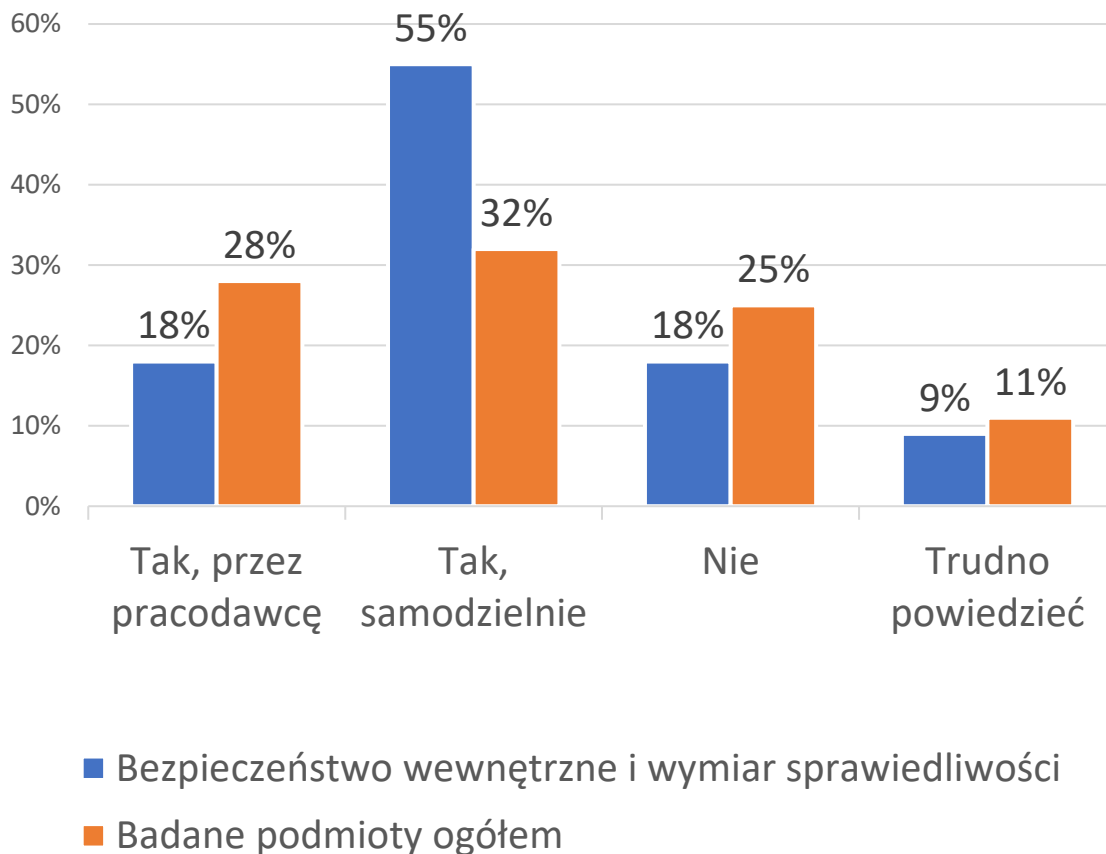

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 9: Zapoznanie z zasadami odpowiedzialności karnej za korupcję wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

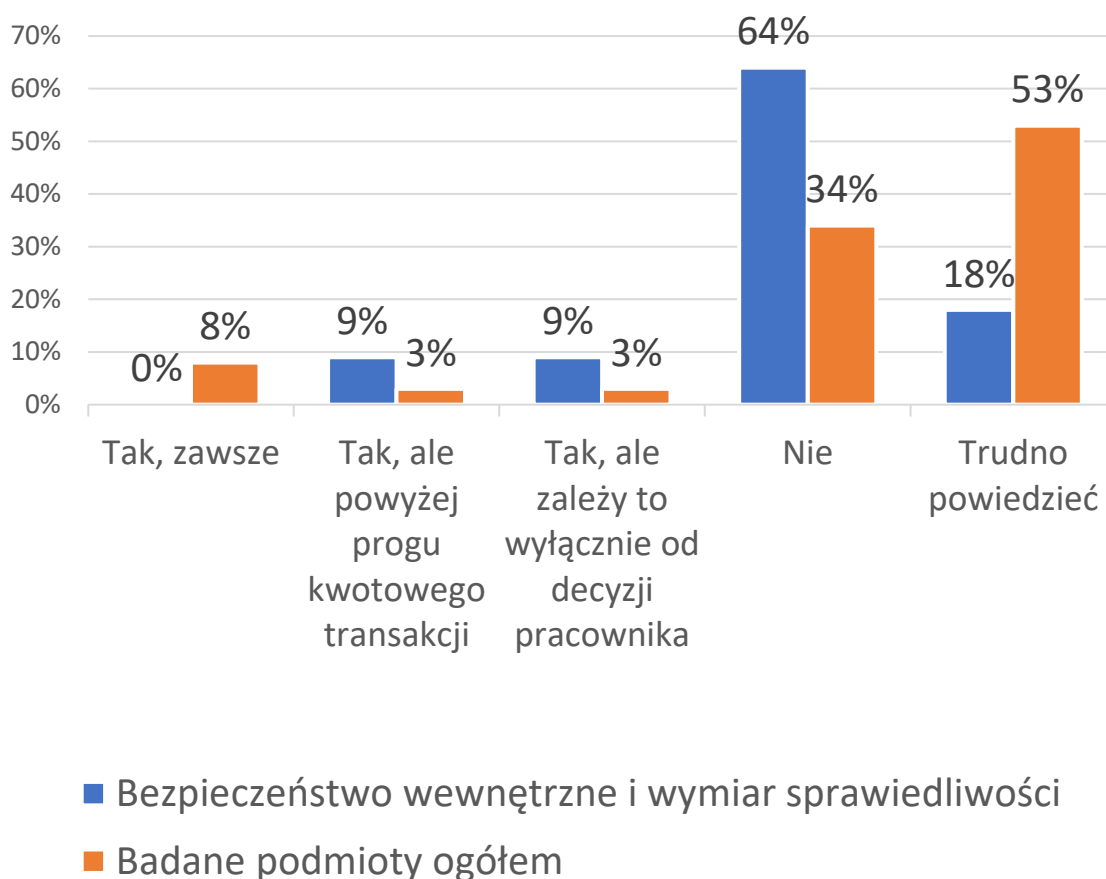
Czy został Pan/Pani zapoznany z zasadami odpowiedzialności karnej za korupcję?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 10: Prowadzenie w organizacji oceny kontrahentów pod względem ryzyka korupcji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

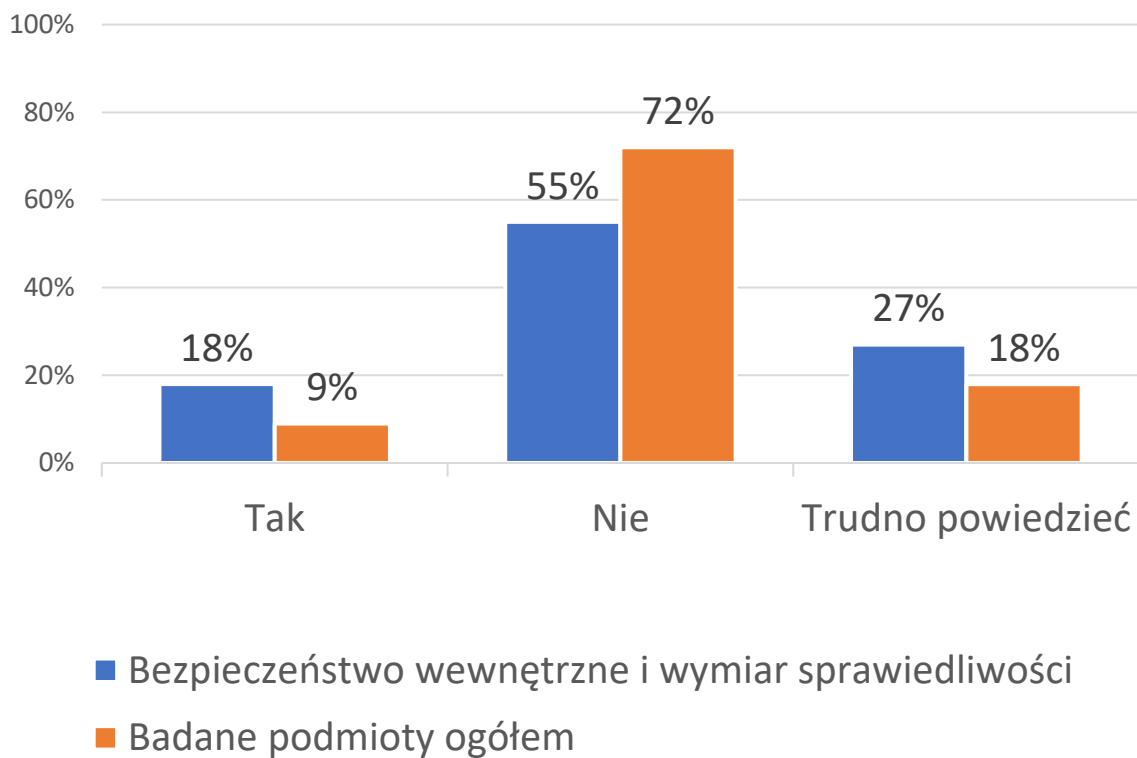
Czy w organizacji prowadzona jest ocena kontrahentów pod względem ryzyka korupcji?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 11: Prowadzenie okresowych spotkań, na których poruszane są bieżące tematy związane z sytuacją antykorupcyjną organizacji wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

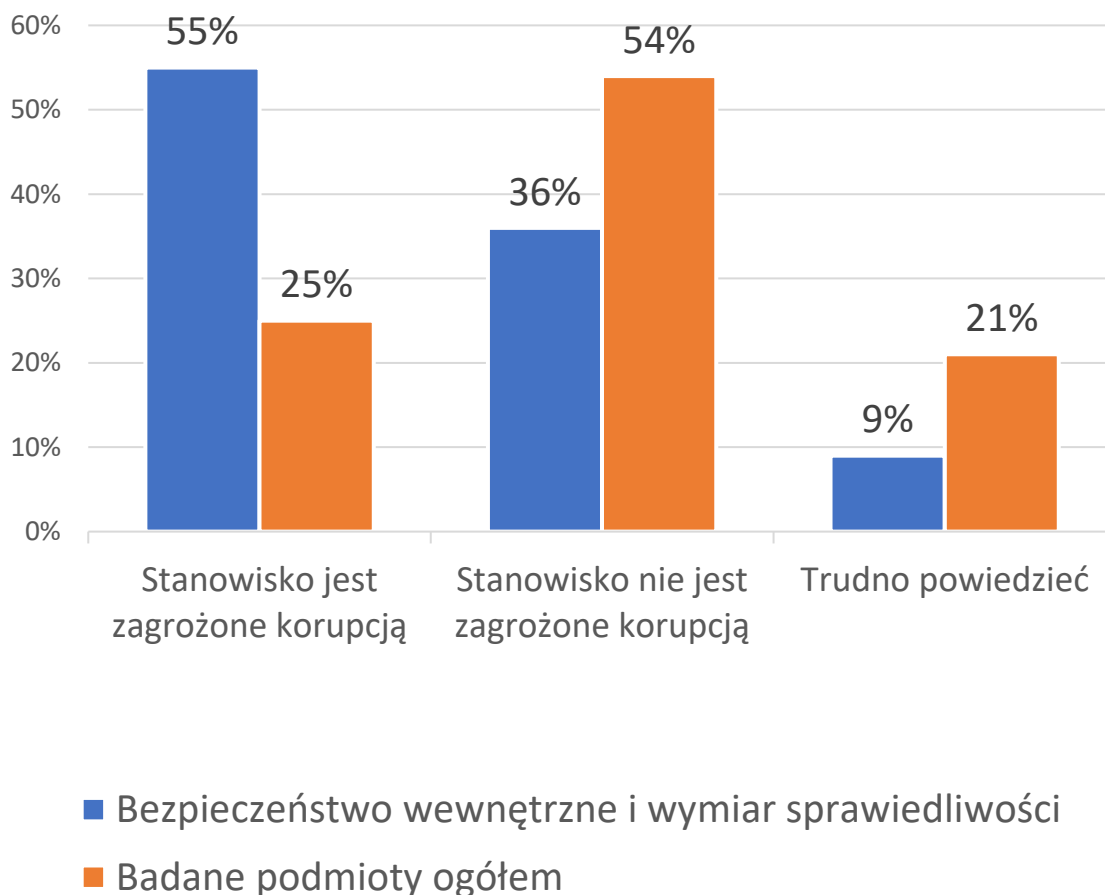
Czy w organizacji prowadzone są okresowe spotkania z pracownikami, na których poruszane są bieżące tematy związane z sytuacją antykorupcyjną organizacji?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 12: Ocena zagrożenia korupcją na stanowisku pracy w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

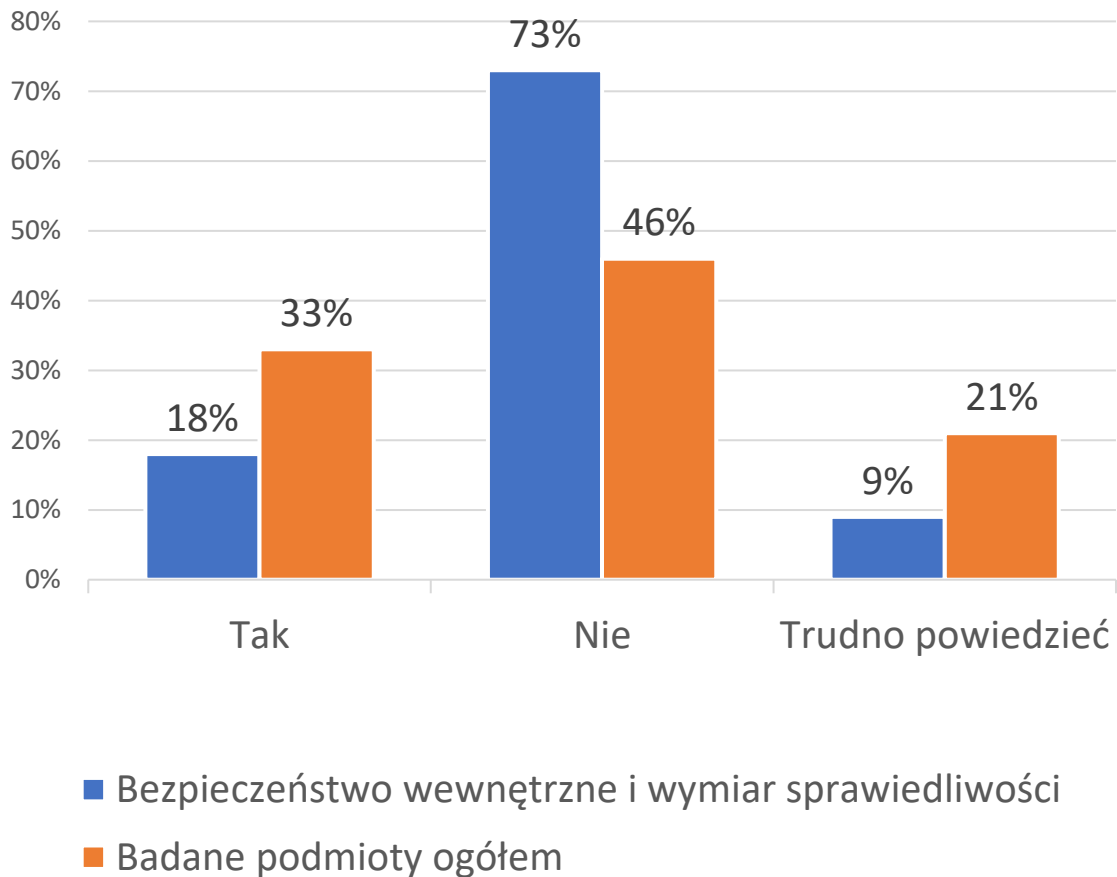
Jak ocenia Pan/Pani zagrożenie korupcyjną na Pana/Pani stanowisku pracy?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 13: Zapoznanie z obowiązującą w organizacji polityką antykorupcyjną wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

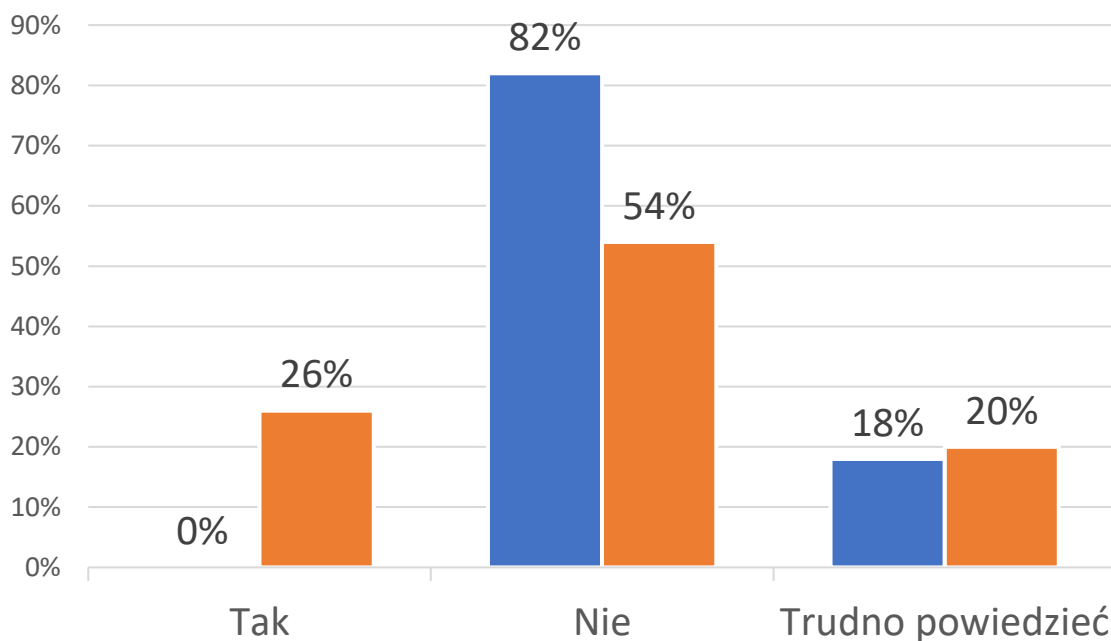
Czy został Pan/Pani zapoznany z obowiązującą w organizacji polityką antykorupcyjną?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 14: Zapoznanie z obowiązującą w organizacji polityką prezentową wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy został Pan/Pani zapoznany z obowiązującą w organizacji polityką prezentową?

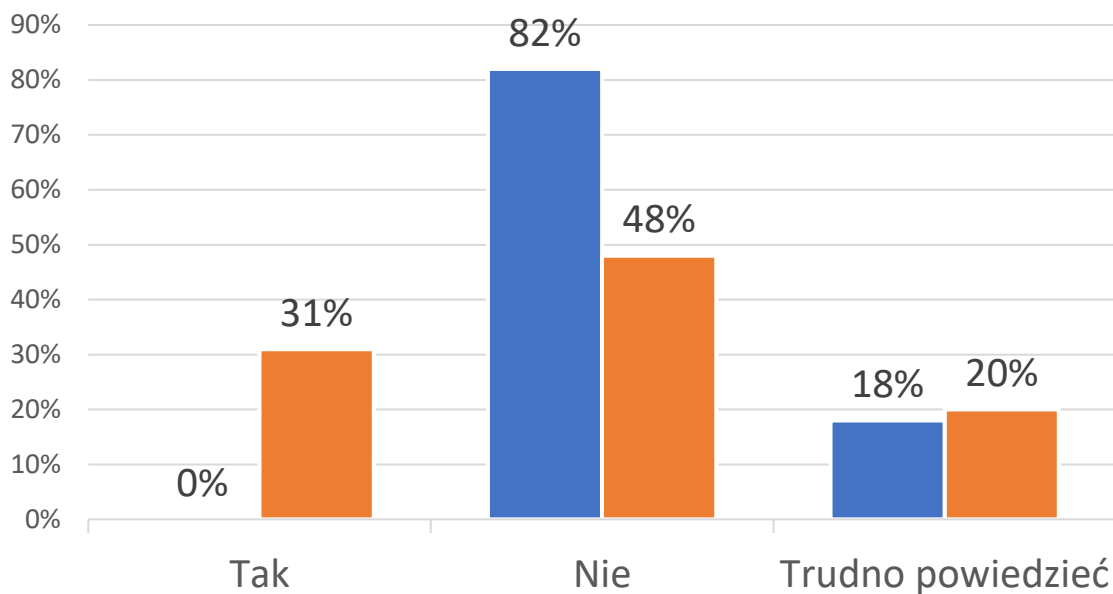

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 15: Zapoznanie z obowiązującą w organizacji polityką zapobiegania konfliktowi interesów wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy został Pan/Pani zapoznany z obowiązującą w organizacji polityką zapobiegania konfliktowi interesów?

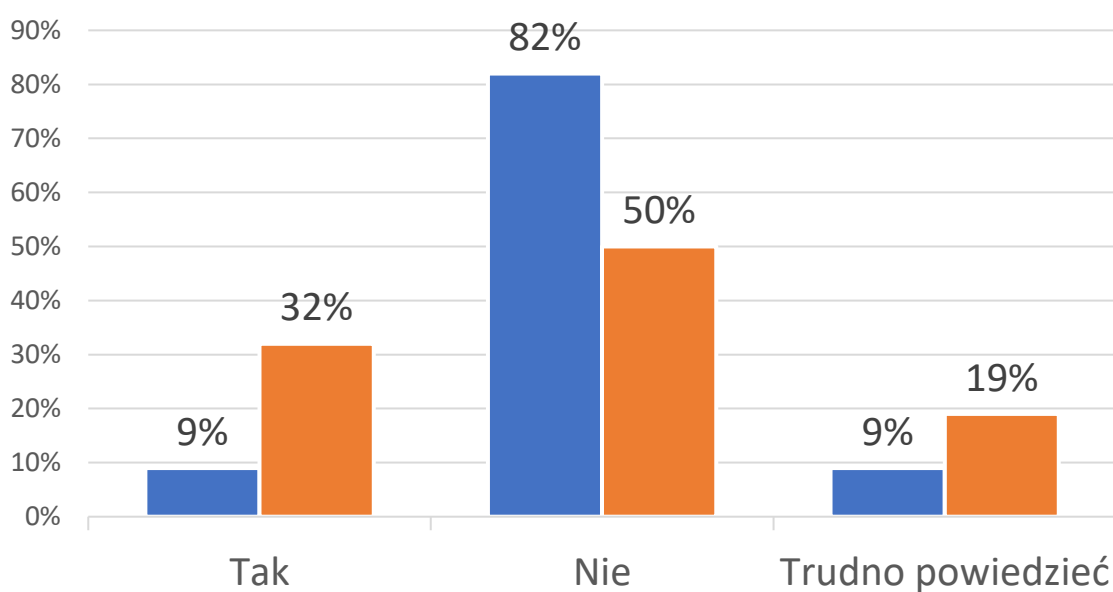

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 16: Zapoznanie z obowiązującą w organizacji procedurą w przypadku zaistnienia zdarzenia korupcyjnego wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy został Pan/Pani zapoznany z obowiązującą w organizacji procedurą w przypadku zaistnienia zdarzenia korupcyjnego?

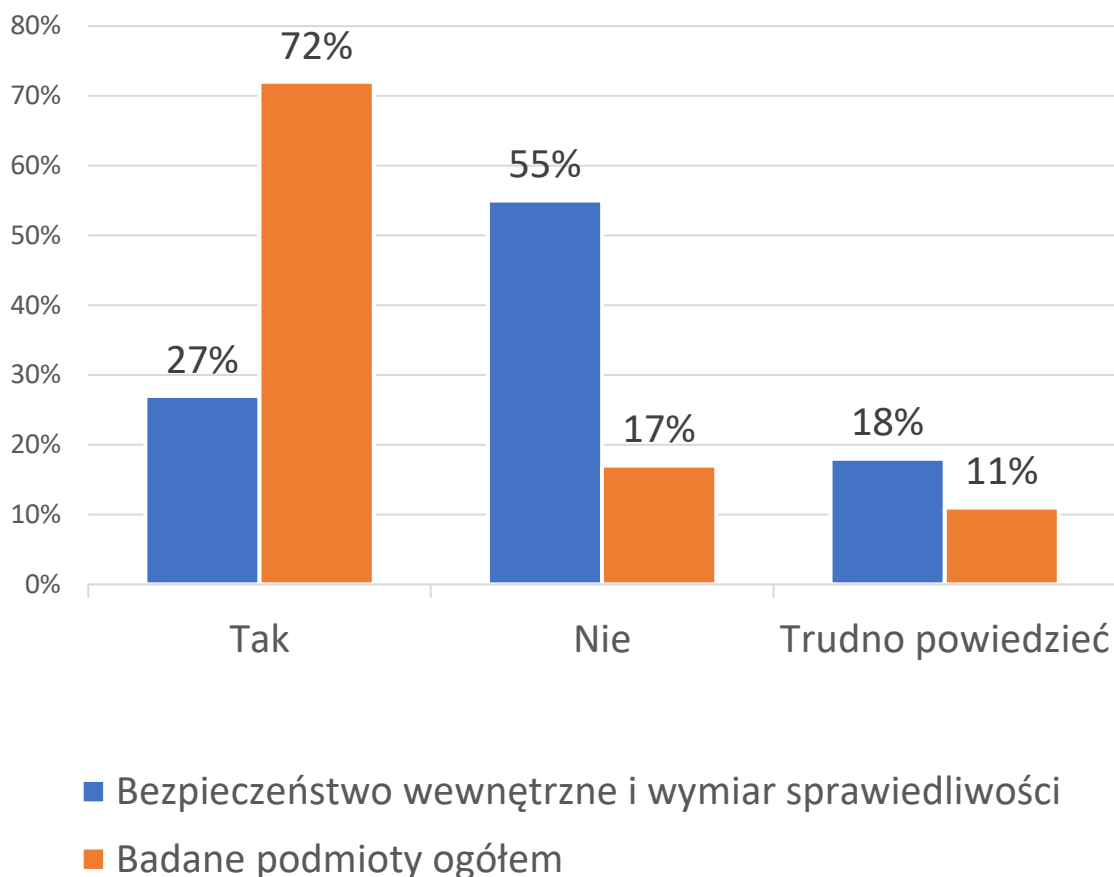

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 17: Zapoznanie z obowiązującymi w organizacji zasadami etyki wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

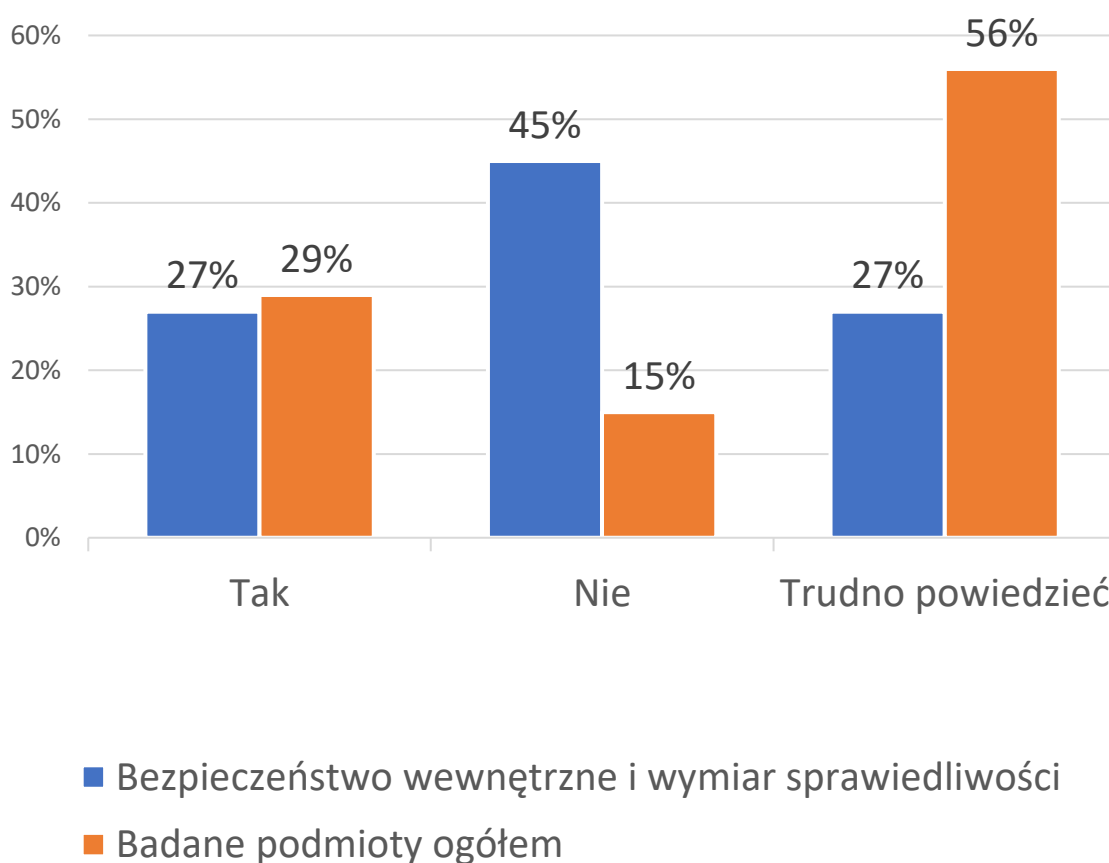
Czy został Pan/Pani zapoznany z obowiązującymi w organizacji zasadami etyki?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 18: Ocena obecnych procedur zgłaszania korupcji w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

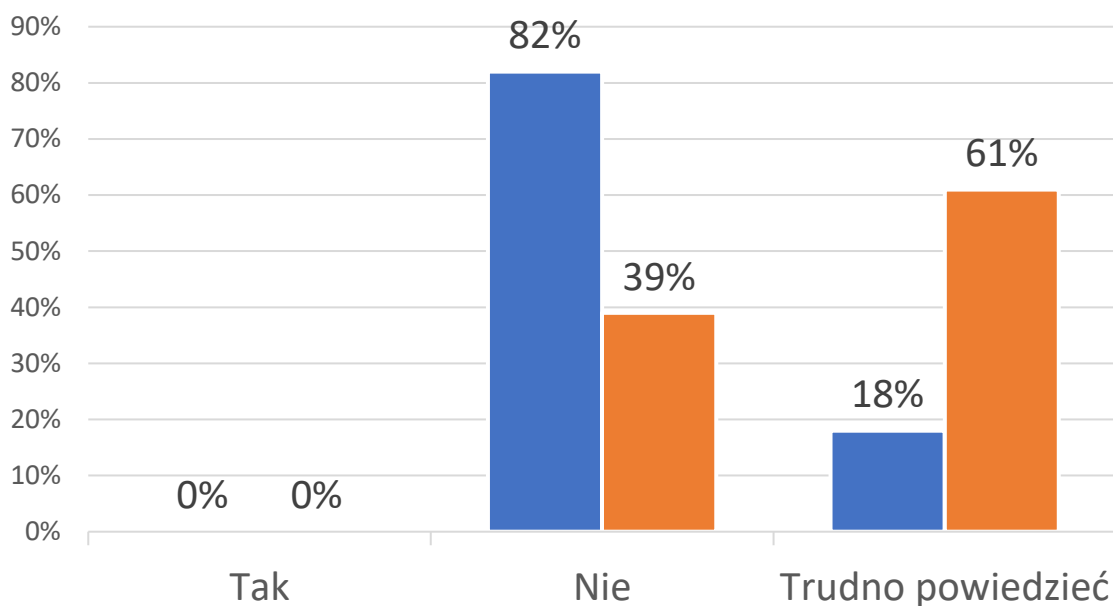
Czy obecne procedury zgłaszania korupcji w organizację są wystarczające?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 19: Nagradzanie osób zgłaszających obecnie korupcję w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy osoby zgłaszające korupcję w organizacji są obecnie nagradzane?

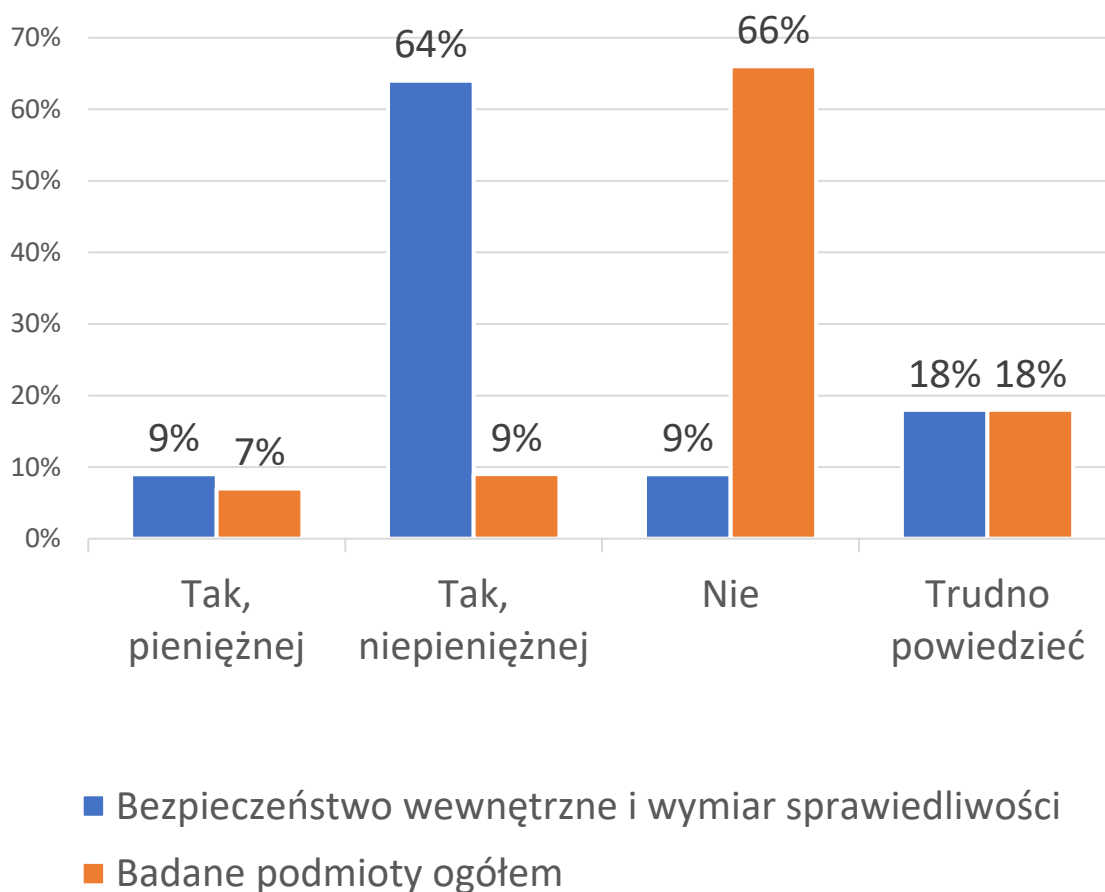

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 20: Oczekiwanie przyznawania nagród w przypadku zgłoszenia korupcji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

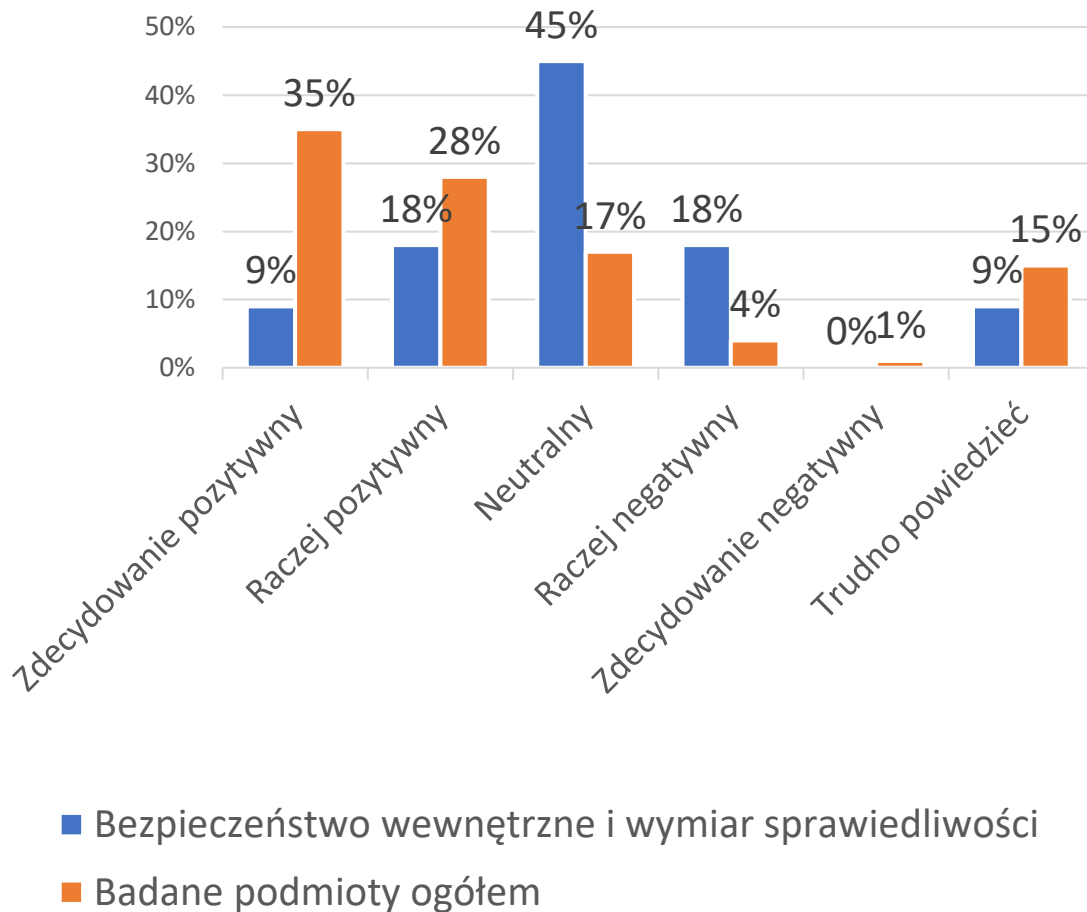
Czy w przypadku zgłoszenia korupcji oczekiwaliby Pan/Pani nagrody?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 21: Przykład etycznego postępowania dawany przez przełożonych w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

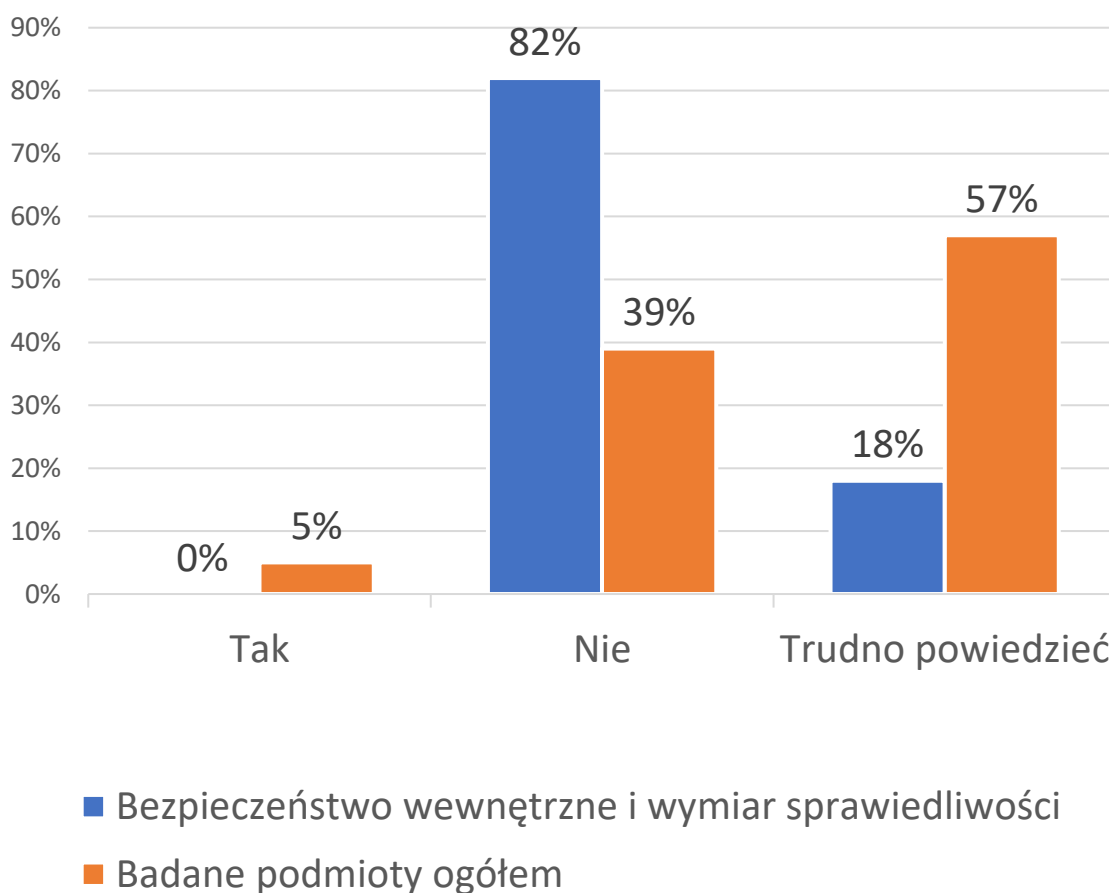
Jaki przykład etycznego postępowania dają Pana/Pani przełożeni?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 22: Wdrożenie ISO 37001 Systemu Zarządzania Działaniami Antykorupcyjnymi w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

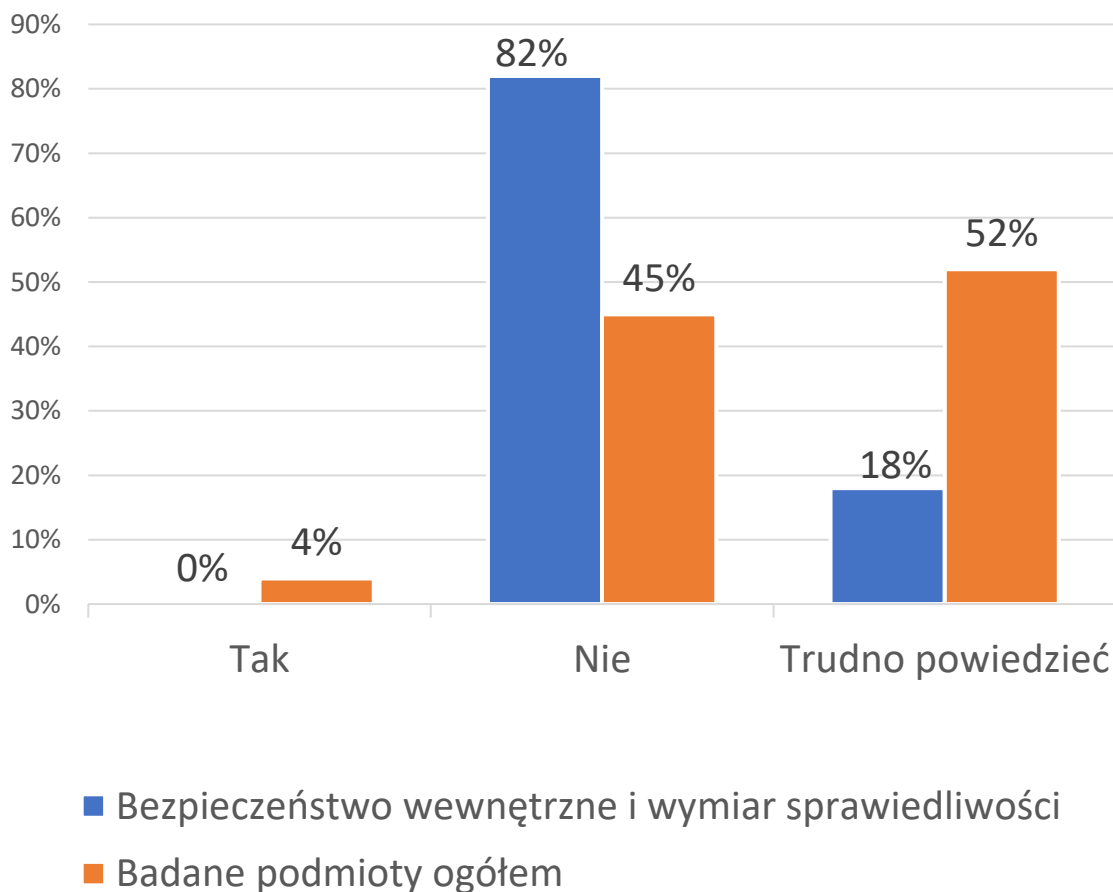
Czy w organizacji wdrożono ISO 37001 System Zarządzania Działaniami Antykorupcyjnymi?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 23: Prowadzenie zewnętrznych audytów antykorupcyjnych w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

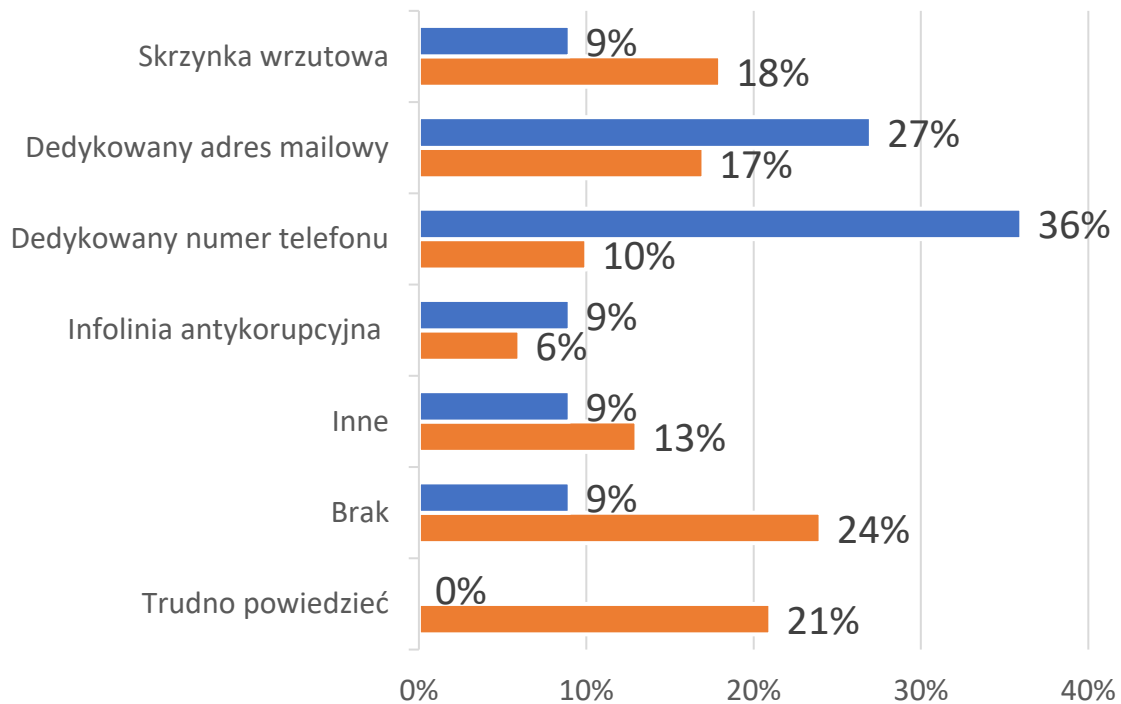
Czy w organizacji są prowadzone zewnętrzne audyty antykorupcyjne?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 24: Kanały zgłaszania korupcji występujące w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Jakie kanały zgłaszania korupcji występują w organizacji?

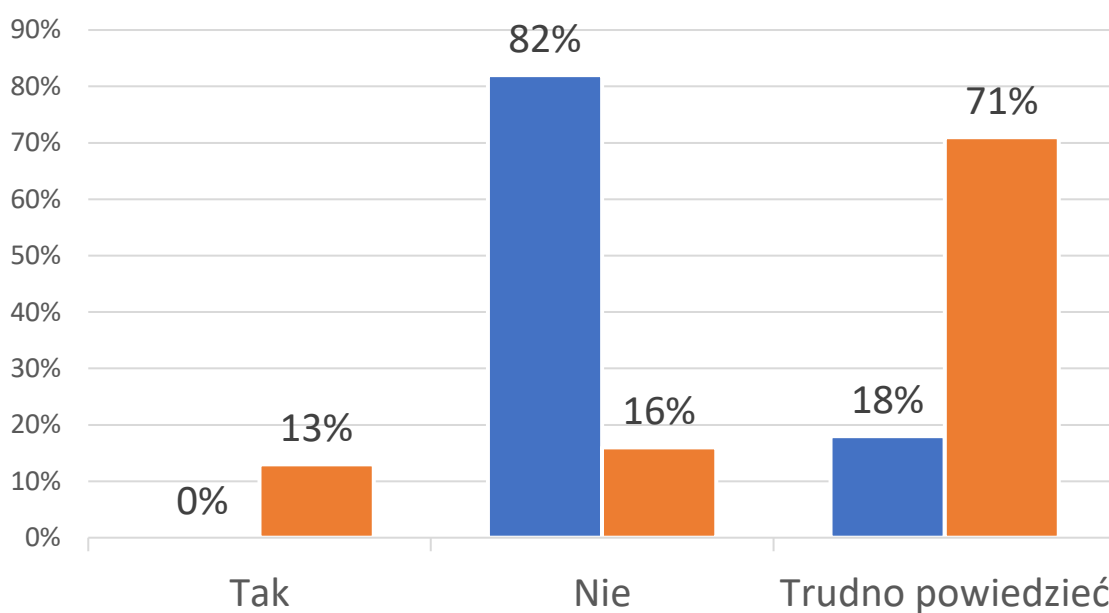

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 25: Ochrona osób zgłaszających korupcję przed działaniami odwetowymi w miejscu pracy w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy osoba zgłaszająca korupcję jest chroniona przed działaniami odwetowymi w miejscu pracy?

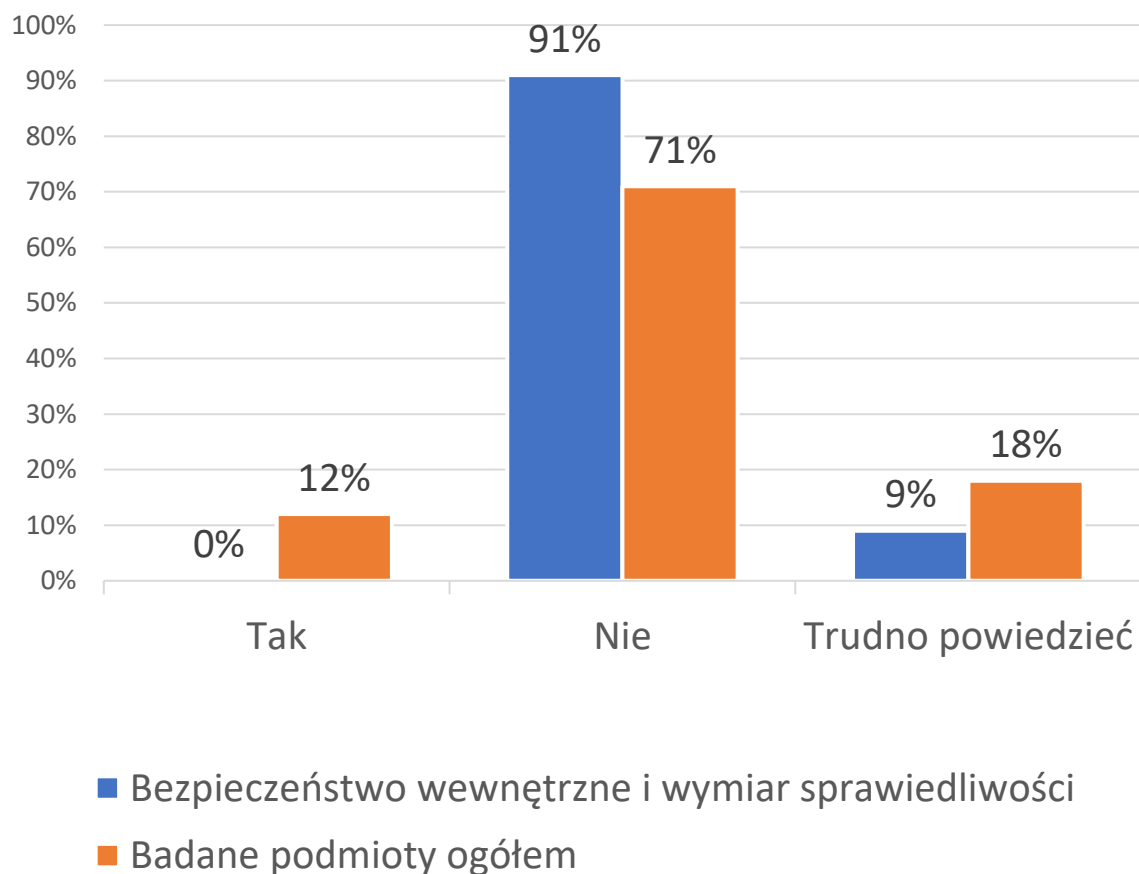

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

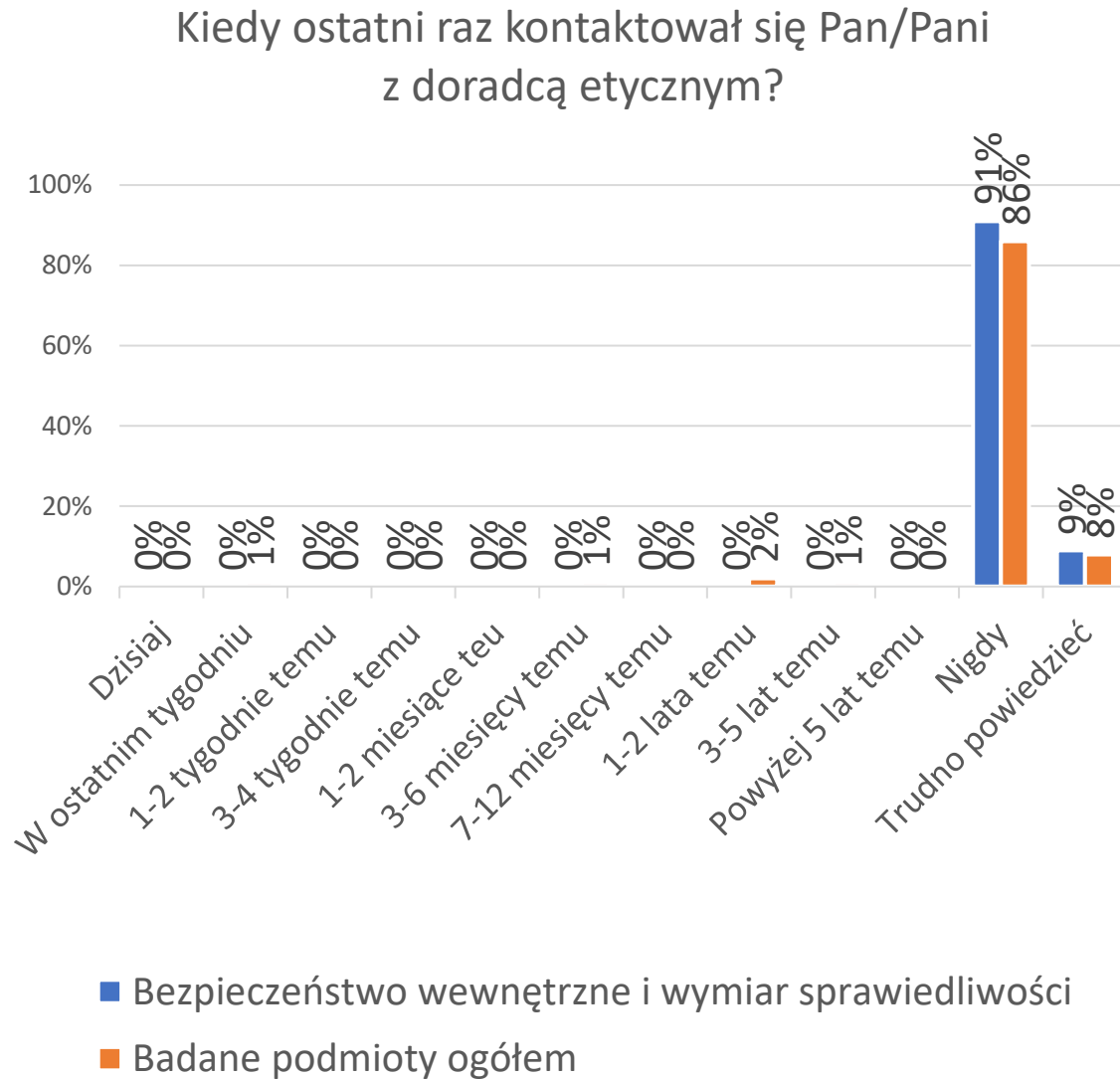
Wykres 26: Znajomość danych kontaktowych do doradcy etycznego wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy zna Pan/Pani dane kontaktowe do doradcy etycznego w organizacji?

Źródło: Opracowanie własne.

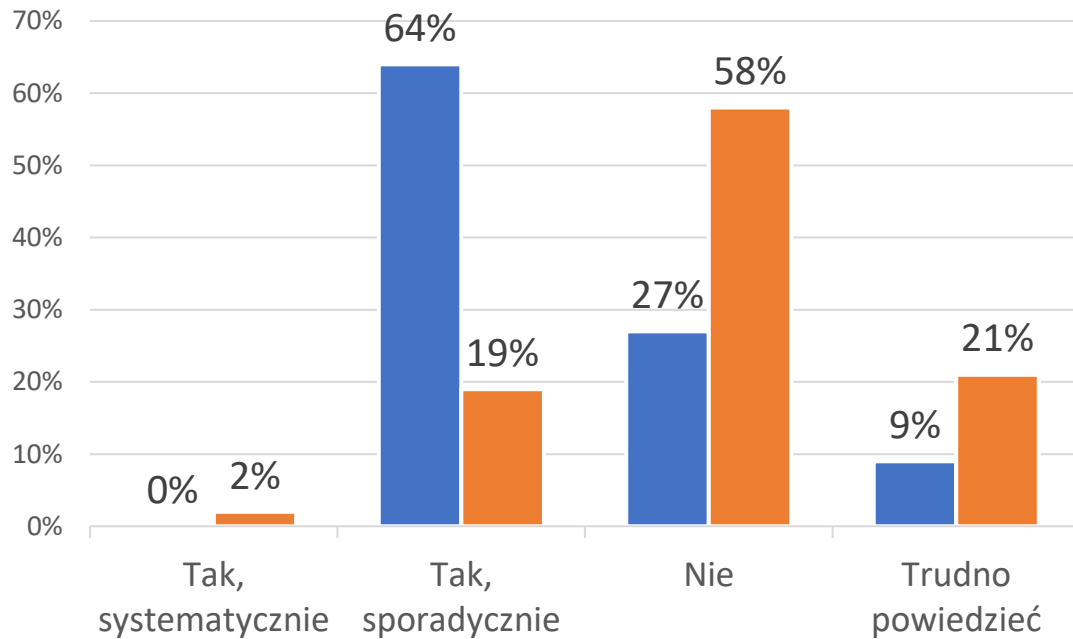
Wykres 27: Kontaktowanie się z doradcą etycznym wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 28: Prowadzenie szkoleń antykorupcyjnych w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Czy szkolenia antykorupcyjne są prowadzone w organizacji?

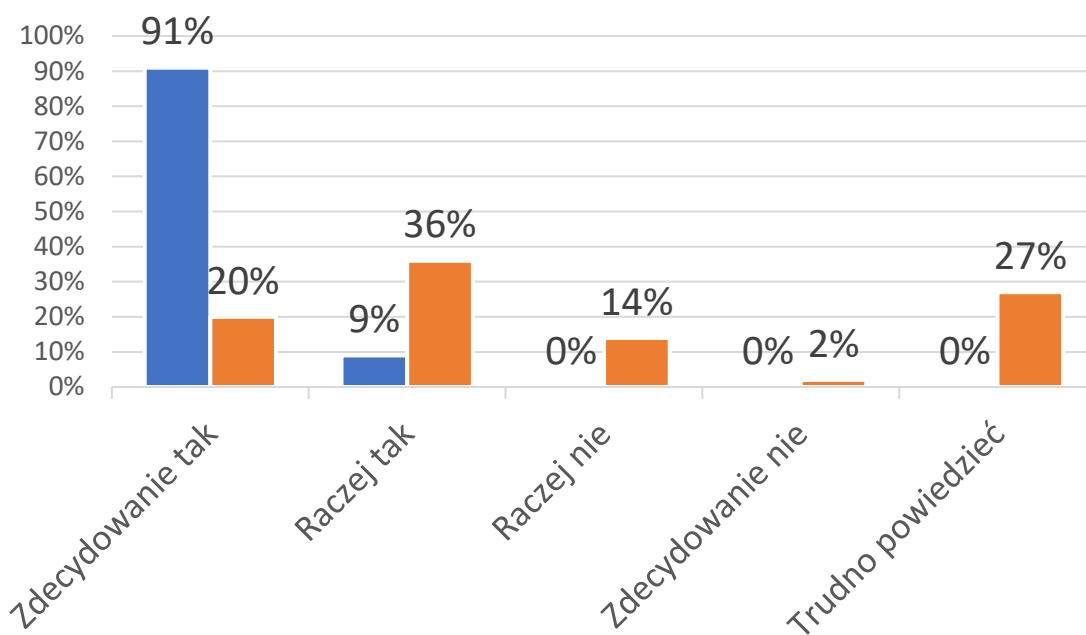

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 29: Zwiększenie częstotliwości szkoleń antykorupcyjnych w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

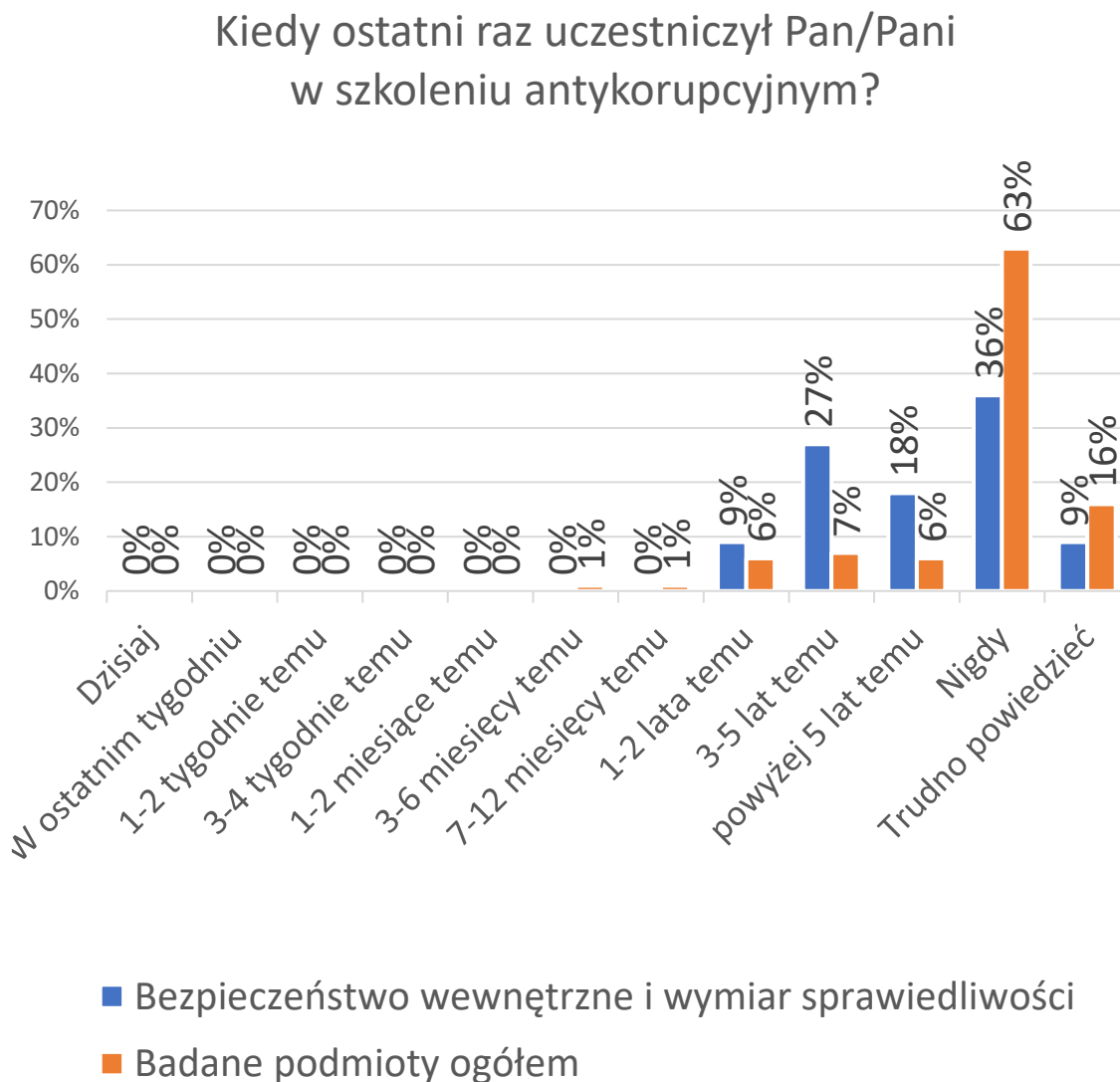
Czy szkolenia antykorupcyjne powinny być Pana/Pani zdaniem prowadzone częściej?

- Bezpieczeństwo wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości
- Badane podmioty ogółem

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 30: Udział w szkoleniu antykorupcyjnym wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.

Źródło: Opracowanie własne.

Podsumowanie

1. Liczba osób pełniących funkcje publiczne, skazanych w ostatnich dziesięciu analizowanych latach, w zakresie osób przyjmujących lub wręczających nienależne korzyści majątkowe lub osobiste wykazuje duże dysproporcje. Skazanych osób wręczających korzyści było kilka razy więcej niż skazanych osób przyjmujących niezależnie od analizowanych lat. Zdecydowana większość osób osądzonych za przestępstwa korupcyjne była przez sądy skazywana i to na karzy pozbawienia wolności ale z warunkowym zawieszeniem wykonania kary.
2. Świadomość negatywnego zjawiska korupcji wśród pracowników sektora bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości była na nieco niższym poziomie niż średnia ze wszystkich obszarów ale także mniej pracowników tego obszaru spotkało się z sytuacją korupcyjną w miejscu pracy.
3. W sektorze bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości nie zgłaszano przypadków korupcji do właściwych organów.
4. Analiza ryzyka korupcji w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości nie była prowadzona, podobnie jak i ocena kontrahentów pod względem ryzyka korupcji.
5. Ponad połowa pracowników sektora bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oceniła swoje stanowiska jako zagrożone korupcją (zdecydowanie powyżej badanej średniej) jednak okresowe spotkania z pracownikami, na których poruszane byłyby tematy związane z sytuacją antykorupcyjną we własnej organizacji były prowadzone u zaledwie 18% ankietowanych pracowników.
6. Pracownicy sektora bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości, (zdecydowanie rzadziej niż ogół badanych w różnych sektorach) byli zapoznawani z obowiązującymi wewnętrznymi antykorupcyjnymi regulacjami prawnymi.
7. W sektorze bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości osoby zgłaszające korupcję nie były nagradzane ale należy zaznaczyć, że prawie 10% pracowników tego obszaru oczekuje takiego dodatkowego nagradzania.
8. W obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości praktycznie nie wdrażano normy ISO 37001 System Zarządzania Działaniami Antykorupcyjnymi oraz nie prowadzono audytów antykorupcyjnych.

9. Sytuacja w sektorze bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości (w porównaniu do ogółu) w zakresie ochrony przed działaniami odwetowymi oraz znajomości danych swojego doradcy etycznego kształtowała się na zerowym poziomie.
10. Podobnie jak w innych obszarach, również w sektorze bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości szkolenia antykorupcyjne praktycznie nie występowały, chociaż ponad 90% pracowników tego obszaru oczekiwało takich szkoleń.

Spis wykresów

Wykres 1: Prawomocne skazania osób dorosłych z oskarżenia publicznego (czyn główny) w latach 2014-2020 oraz skazani w I instancji sądów rejonowych w latach 2021-2023 z art. 228, 229, 230, 231, 296a kodeksu karnego.....	3
Wykres 2: Osądzeni z art. 228, 229, 230, 231, 296a kodeksu karnego w I instancji sądów rejonowych w 2023 roku.....	4
Wykres 3: Skazani z art. 228, 229, 230, 231, 296a kodeksu karnego w I instancji sądów rejonowych w 2023 roku.....	5
Wykres 4: Udział osób pozbawionych wolności z warunkowym zawieszeniem w łącznej liczbie osób pozbawionych wolności z art. 228, 229, 230, 231, 296a kodeksu karnego w I instancji sądów rejonowych w 2023 roku.	6
Wykres 5: Świadomość korupcji jako negatywnego zjawiska wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.....	7
Wykres 6: Dotychczasowe spotkanie się z sytuacją korupcyjną w miejscu pracy wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	8
Wykres 7: Dotychczasowe zgłaszanie sytuacji korupcyjnej do odpowiednich organów państwa wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.....	9
Wykres 8: Systematyczność przeprowadzania analiz ryzyka korupcji na określonym stanowisku wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.....	10
Wykres 9: Zapoznanie z zasadami odpowiedzialności karnej za korupcję wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.....	11
Wykres 10: Prowadzenie w organizacji oceny kontrahentów pod względem ryzyka korupcji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	12
Wykres 11: Prowadzenie okresowych spotkań, na których poruszane są bieżące tematy związane z sytuacją antykorupcyjną organizacji wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	13

Wykres 12: Ocena zagrożenia korupcją na stanowisku pracy w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	14
Wykres 13: Zapoznanie z obowiązującą w organizacji polityką antykorupcyjną wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	15
Wykres 14: Zapoznanie z obowiązującą w organizacji polityką prezentową wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	16
Wykres 15: Zapoznanie z obowiązującą w organizacji polityką zapobiegania konfliktowi interesów wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	17
Wykres 16: Zapoznanie z obowiązującą w organizacji procedurą w przypadku zaistnienia zdarzenia korupcyjnego wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	18
Wykres 17: Zapoznanie z obowiązującymi w organizacji zasadami etyki wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	19
Wykres 18: Ocena obecnych procedur zgłaszania korupcji w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	20
Wykres 19: Nagradzanie osób zgłaszających obecnie korupcję w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	21
Wykres 20: Oczekiwanie przyznawania nagród w przypadku zgłoszenia korupcji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	22
Wykres 21: Przykład etycznego postępowania dawany przez przełożonych w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	23
Wykres 22: Wdrożenie ISO 37001 Systemu Zarządzania Działaniami Antykorupcyjnymi w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	24
Wykres 23: Prowadzenie zewnętrznych audytów antykorupcyjnych w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	25
Wykres 24: Kanały zgłaszania korupcji występujące w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	26

Wykres 25: Ochrona osób zgłaszających korupcję przed działaniami odwetowymi w miejscu pracy w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.....	27
Wykres 26: Znajomość danych kontaktowych do doradcy etycznego wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.....	28
Wykres 27: Kontaktowanie się z doradcą etycznym wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	29
Wykres 28: Prowadzenie szkoleń antykorupcyjnych w organizacji w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.....	30
Wykres 29: Zwiększenie częstotliwości szkoleń antykorupcyjnych w opinii pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.....	31
Wykres 30: Udział w szkoleniu antykorupcyjnym wśród pracowników bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości oraz ogółem.	32